

Gynaecologie - Verloskunde / Moeder- en Kindcentrum / Kind en Jeugd

Ontwikkelingsgerichte zorg in het Moeder- en Kindcentrum

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

In het Moeder- en Kindcentrum van Alrijne Ziekenhuis werken wij met ontwikkelingsgerichte zorg. Ontwikkelingsgerichte zorg betekent dat we de overgang van de baarmoeder naar de buitenwereld zo klein mogelijk willen maken voor uw kindje.

In deze folder krijgt u informatie over ontwikkelingsgerichte zorg voor uw pasgeborene. Met behulp van deze informatie leert u de lichaamstaal van uw baby herkennen en hoe u zelf op deze signalen kunt reageren.

Wat is ontwikkelingsgerichte zorg?

Ontwikkelingsgerichte zorg richt zich op het verminderen van stress voor uw pasgeboren kindje. U biedt uw baby comfort en een stressvrije omgeving, door de zorg specifiek af te stemmen op de behoefte van uw kindje. U signaleert stresssignalen en past daarop uw zorg aan. Door zo min mogelijk stress veroorzakende prikkels aan uw kindje te geven zorgt u ervoor dat de ontwikkeling wordt gestimuleerd waardoor het goed kan groeien. Ontwikkelingsgerichte zorg kan toegepast worden in alle zorg die u aan uw kindje geeft, bij het verschonen van de luier, het wegen en badderen en de manier waarop u uw kindje aanraakt en aanspreekt.

Signalen van een kindje dat zich ontspannen voelt:

- De lichaamshouding is gebogen met de armen en benen gebogen tegen het lijfje;
- De handjes zijn open en de vingertjes ontspannen;
- Het kindje huilt niet;
- Het gezichtje is ontspannen, zonder fronsen;
- De handjes zijn dicht bij het gezicht;
- De ademhaling is regelmatig;
- Het kindje heeft een roze kleur.

Signalen van stress:

- Als uw kindje het ruggetje naar achteren kromt;
- De handjes zijn gestrekt met gespreide vingers, maakt letterlijk een “stopteken”;
- Uw kindje huilt, jammert;
- Het gezicht is gespannen, fronst;
- De armpjes en beentjes worden in de lucht gestrekt;
- Uw kindje hikt/spuugt en niest overmatig;
- De kleur van uw kindje is grauw/bleek;
- Met de voetjes wordt naar begrenzing gezocht.

Als u deze signalen van stress opmerkt, zijn er te veel prikkels waardoor uw kindje zich niet lekker voelt of te moe is voor de zorg. Op dit moment kan de zorg aangepast worden naar de behoefte van uw kindje.

Wat kunt u zelf doen?

Huid-op-huid contact

Een pasgeboren kindje komt door huid-op-huid contact tot rust. De band tussen ouder en kind wordt verstevigd door het huid-op-huid contact en kan prima door beide ouders gegeven worden. De baby herkent uw ademhaling en hartslag en warmt op door uw lichaamswarmte. Het eerste moment waarop huid-op-huid contact plaatsvindt is direct na de geboorte. Als de situatie van moeder en kind dit toelaat laten we een kind minimaal 1 uur bloot bij u liggen. Op de suites adviseren we dit minimaal 1 uur per dag te herhalen, bijvoorbeeld tijdens en na een voeding.

Licht

In de baarmoeder wordt uw kindje niet blootgesteld aan fel licht, omdat het licht gefilterd wordt door de buikwand van de moeder. Uw kindje moet dus langzaam wennen aan licht. In tegenstelling tot het roodachtige licht in de baarmoeder is het licht in de nieuwe omgeving vaak van hoge intensiteit. Gecombineerd met de dunne oogleden van uw kindje zorgt dit voor stress. Dim het licht dus zo veel mogelijk en gebruik geen flits tijdens het fotograferen.

Geluiden

In het ziekenhuis wordt uw kindje overladen met harde geluiden. Denk aan harde stemmen, kraambezoek, telefoons. En later op straat of bij het dichtslaan van een autodeur. Uw kindje heeft niet het vermogen zich af te sluiten voor deze geluiden, schrikt hiervan en wordt onrustig. Geluiden kunnen ook een heel positief effect hebben. Uw stem wordt herkend en door zachtjes te praten kunt u het goed troosten. U zult zien dat het kindje, vaak door een vluchtige blik, reageert op het geluid van uw stem.

Aanraken

Houd tijdens de verzorging van uw kindje altijd contact, door bijvoorbeeld een hand op het buikje te leggen of de armpjes samen te pakken. Ook kunt u een hand op het hoofdje leggen om troost te bieden. Doe dit zonder wrijvende bewegingen te maken. Snelle vingertop bewegingen op de huid zorgen voor irritatie, aanrakingen met een vlakke warme hand hebben een kalmerend effect. Zorg ervoor dat u uw kindje altijd tegen u aanhoudt als u het optilt, bijvoorbeeld van het bedje naar het aankleedkussen. Het is fijn om de zorg samen uit te voeren, waarbij tegelijkertijd geborgenheid geboden kan worden en een luier verschoond kan worden.

Houding

Uw kindje is gewend om in een gebogen houding te liggen. Deze houding kunt u tijdens de zorg waarborgen door uw kindje op de zij te verzorgen. We kunnen uw kindje in een doek gewikkeld op de zij wegen en vervolgens met deze doek in bad doen. De voetjes raken de badrand en de doek wordt langzaam afgewikkeld om de overgang van de geborgenheid en het grote bad kleiner te maken. In bed dient uw kindje wel op de rug te liggen volgens het protocol 'veilig slapen'. Om er toch voor te zorgen dat het zich veilig en begrensd voelt (net als in de baarmoeder) wordt uw kindje met de voetjes tegen de onderkant van het bedje gelegd met gebogen beentjes. Het bedje wordt dus "half opgemaakt". Door vervolgens de dekentjes stevig in te stoppen wordt nog meer geborgenheid geboden.

Geur

Een pasgeborene reageert op geuren. Hier kunt u zelf dus ook rekening mee houden. Als u een hydrofiele doek enige tijd bij u draagt kunt u die vervolgens onder het hoofdje van uw kindje leggen. Deze geur geeft herkenning en troost. De subtiele geuren van vanille en lavendel worden ook als rustgevend ervaren. Let op met hele scherpe geuren rondom uw kindje. Gebruik geen etherische oliën op de huid van uw kindje.

Vragen

Met de informatie in deze folder hopen we u handvatten te bieden bij de zorg voor uw kindje. Uiteraard staat het verplegend personeel van onze afdeling ter beschikking om u deze zorg eigen te maken. Ook kunt u altijd bij ons terecht voor vragen over dit onderwerp.